

**Välkommen till frågesportpremiär!
Hälsar Kungsäter och Lindberga
Hembygdsföreningar**

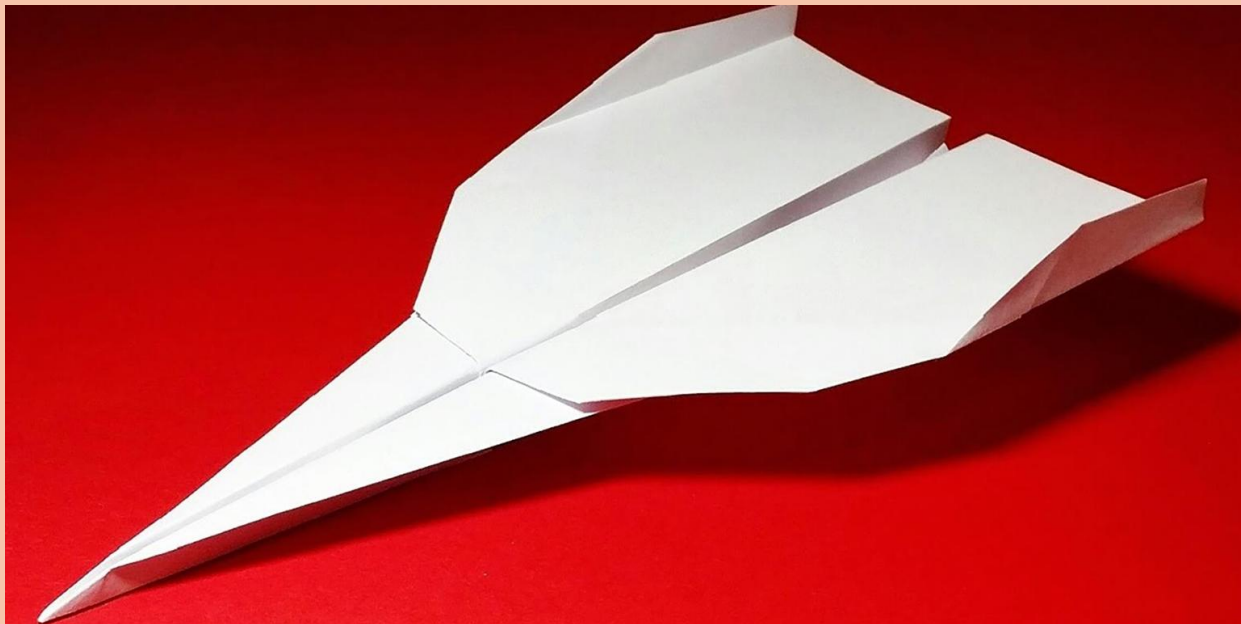

1 Vikt pappersflygplan har vi alla kanske gjort någon gång.
Vad heter den traditionella japanska konsten att vika papper?

A. Ikebana

B. Bonsai

C. Origami

1 Rätt svar: C. Origami

FISH

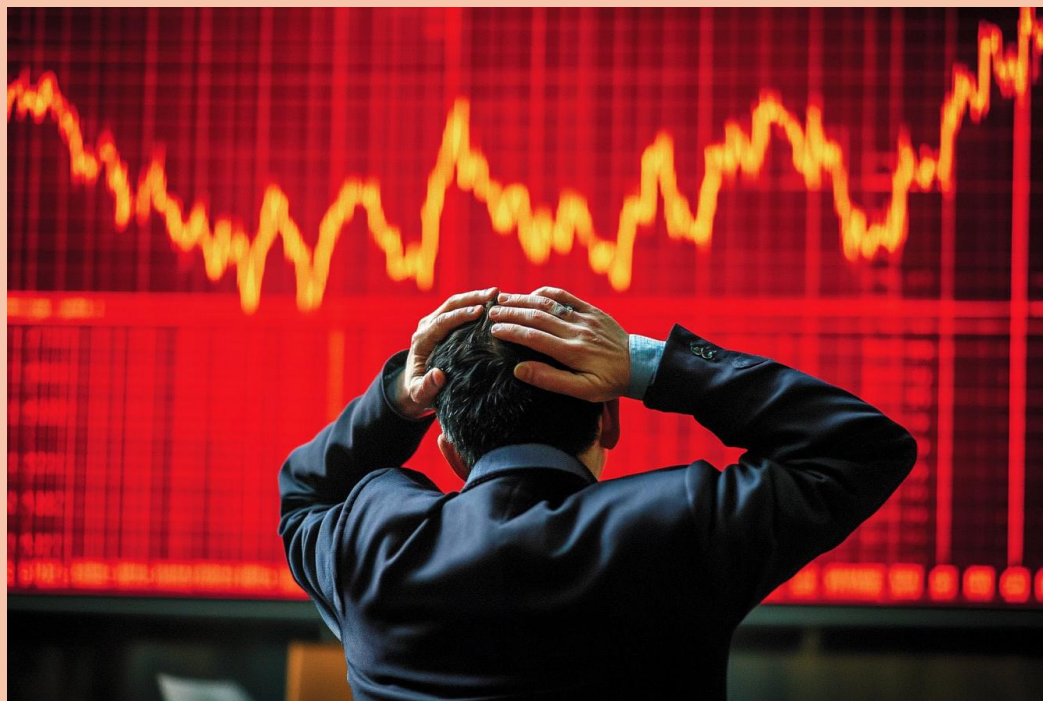
Origami är den japanska konsten att vika papper, oftast utan sax, lim eller kniv, för att skapa tredimensionella figurer. Ordet kommer från de japanska orden "oru" (vika) och "kami" (papper). Genom att kombinera enkla vikningar som bergsvikningar och dalvikningar kan man skapa komplexa modeller, som den kända origamitrana, som symboliserar hopp och läkning. Origami är den japanska konsten att vika papper, oftast utan sax, lim eller kniv, för att skapa tredimensionella figurer. Ordet kommer från de japanska orden "oru" (vika) och "kami" (papper). Genom att kombinera enkla vikningar som bergsvikningar och dalvikningar kan man skapa komplexa modeller, som den kända origamitrana, som symboliserar hopp och läkning.

2 Den 19 oktober 1987 inträffade en stor börskrasch känd som “Black Monday”.
Vilket land var epicentrum för denna krasch?

A. Storbritannien

B. USA

C. Japan

2 Rätt svar: B. USA

Svarta måndagen (engelska: Black Monday) kallas börskraschen som ägde rum måndagen den 19 oktober 1987, då världens börser föll dramatiskt. Bland annat föll det amerikanska aktieindexet Dow Jones Industrial Average (DJIA) med 22,61 procent, vilket var det största börsraset på en enskild dag.

3 Vem var känd som “The Queen of Soul”
och hade stora hits med låtar som
“Respect”
och “Think”?

A. Billie Holiday

B. Aretha Franklin

C. Nina Simone

3 Rätt svar: B. Aretha Franklin

Aretha var en amerikansk soul- och rhythm & blues-sångare, ett av de största namnen inom soulmusiken, låtskrivare och pianist. Hon började tidigt sjunga gospel och skivdebuterade som 14-åring 1956.

Queen of Soul

4

Tennis har ju historiskt sett varit en sport med stora svenska framgångar, framför allt på herrsidan. Idag är den bäst rankade herrspelaren Elias Ymer på 236 plats i världen. Leder rankingen gör Carlos Alcaraz **Vilket land kommer han ifrån?**

A. Spanien

B. Portugal

C. Argentina

4 Rätt svar: A. Spanien

Carlos Alcaraz Garfia (född 5 maj 2003) är en spansk professionell tennisspelare . Han rankas för närvarande som världsetta i herrsingel av Association of Tennis Professionals (ATP) och slutade som världsetta årets slut 2022. Alcaraz har vunnit 23 singeltitlar på ATP-touren , inklusive sex majors : två vardera i Franska Öppna , Wimbledon och US Open

5

Regeringen föreslår ett trettonde vaccin i det nationella vaccinationsprogrammet för barn.

Vad skyddar vaccinet mot?

A. Påssjuka

B. Vattkoppor

C. Kikhosta

5 Rätt svar: B. Vattkoppor

I budgeten för 2026 föreslår regeringen att vaccin mot vattkoppor införs i det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för barn från och med 2027. Detta kompletteras med en tillfällig insats för att erbjuda ikappvaccinering till barn upp till 18 år som ännu inte fått skydd mot vattkoppor. I budgetpropositionen för 2026 avser regeringen att tilldela Folkhälsomyndigheten 3 miljoner kronor för att förbereda införandet.

Källa: Pressmeddelande från Socialmyndigheten

6 Att böcker blir filmatiserade är inte helt ovanligt. I sommar har Morden i Sandhamn haft sin 11 säsong med fiktiva Nora Linde som huvudrollsperson.
Vem har skrivit böckerna som deckarserien grundar sig på?

A. Anna Jansson

B. Liza Marklund

C. Viveca Sten

6 Rätt svar: C. Viveca Sten

Svensk kriminalserie, baserad på Viveca Stens bästsäljande deckare. Stockholms skärgård är inte så fridfull som du tidigare trott. I takt med att vågorna slår mot klipporna kämpar åklagaren Nora Linde (Alexandra Rapaport) mot oanad ondska.

7

Den 19 oktober år 439 e.Kr. intar Vandalernas kung Geiserik Karthago i nuvarande Tunisien och gör staden till centrum för sitt rike. Vandalerna har ju lämnat spår i vårt språk, så som "vandal" och "vandalism", inte minst på grund av att de plundrade Rom år 455. **Vilken folkgrupp tillhörde vandalerna?**

A. Hunnerna

B. Germanerna

C. Visigoterna

7 Rätt svar: B. Germanerna

Vandalerna var ett germanskt folk under folkvandringstiden. De inträngde i början på 400-talet i Gallien, besatte mellan 409 och 429 större delen av Iberiska halvön och grundade 429 till 439 under kung Geiserik ett rike i norra Afrika. De behärskade västra Medelhavet och plundrade Rom år 455. Vandalriket gick under mellan 533 och 534 och lades under Östrom.

8 Vilken känd modeikon och skådespelerska anses vara stilens ansikte under 1950-talet, ofta förknippad med smycken från Cartier?

A. Audrey Hepburn

B. Marilyn Monroe

C. Grace Kelly

8 Rätt svar: C. Grace Kelly

Grace Kelly var en amerikansk skådespelare som genom giftermålet i april 1956 med furste Rainier III av Monaco blev furstinnan Grace av Monaco.

Grace Kelly hade inte bara en, utan två Cartier-förlovningsringar. Den första, en elegant smaragdslipad ring med en stor diamant, designades av Cartier och lånades sedan ut till modevärlden. Den andra ringen, som var en del av hennes karaktär i filmen High Society, var en andra ring som hennes förlovade gav henne som en överraskning.

9 I valet 2022 delades Varbergs kommun in i 41 valdistrikt. Inför 2026 års val föreslås 39 valdistrikt. Senast 1 december i år ska beslut om antal valdistrikt fattas.

Vem fattar det slutliga beslutet?

A. Kommunfullmäktige

B. Regionfullmäktige

C. Länsstyrelsen

9 Rätt svar: C. Länsstyrelsen

- **Länsstyrelsen är regional valmyndighet.**
- **Länsstyrelsen beslutar om till exempel valdistrikt och genomför den slutliga rösträkningen i alla val..**
- **Sådana beslut måste ha fattats senast den 1 december året innan valåret för att gälla vid nästa val.**
- **Den kommunala valnämnden är vald av kommunfullmäktige som även utser ordförande och vice ordförande. Valnämnden utser röstmottagare och beslutar om vallokaler och föreslår fullmäktige valkretsindelning och valdistriktsindelning i kommunen.**

Källa: Valmyndigheten

10 Att plocka svamp är populärt på hösten.
Det gäller att ha koll på vilka svampar
man kan äta.

Vilken svamp är vanskelig att äta?

A. Blek taggsvamp

B. Citronslemskivling

C. Stenmurkla

10 Rätt svar: C. Stenmurkla

Stenmurkla är god att äta och har länge betraktats som en delikatess men är tyvärr mycket giftig.

Avkokning i rikligt med vatten 2 x 5 minuter, eller torkning i minst 3 månader är metoder som brukar rekommenderas innan man tillagar och äter stenmurkla. Tyvärr har giftet i svampen (*gyromitrin*) visat sig vara svårt att avlägsna helt och hållet även med dessa metoder. Därför rekommenderas inte längre stenmurklan som matsvamp.

11

I den grekiska mytologin berättas om en man som dömdes av dödsguden Hades att i dödsrikets djupaste grotta rulla ett stort stenblock uppför en kulle. Om han lyckades med att få upp stenblocket på kullen skulle han bli fri. Varje gång han nästan var uppe på kullens topp slant han dock med stenblocket, som störtade ner i avgrunden, så att han fick börja om från början. Han fortsätter ännu med detta meningslösa arbete som aldrig tar slut.
Vad hette den grekiske mannen?

A. Herkules

B. Narkissos

C. Sisyfos

11

I den grekiska mytologin berättas om en man som dömdes av dödsguden Hades att i dödsrikets djupaste grotta rulla ett stort stenblock uppför en kulle. Om han lyckades med att få upp stenblocket på kullen skulle han bli fri. Varje gång han nästan var uppe på kullens topp slant han dock med stenblocket, som störtade ner i avgrunden, så att han fick börja om från början. Han fortsätter ännu med detta meningslösa arbete som aldrig tar slut.

Vad hette den grekiske mannen?

A. Herkules

B. Narkissos

C. Sisyfos

12

Idag, den 19 oktober, fyller Lars Winnerbäck 50 år. Det firar vi med en fråga om honom.
Tillsammans med vem skrev han och sjöng sången "Om du lämnade mig nu"?

A. Caroline af Ugglas

B. Miss Li

C. Molly Sandén

12 Rätt svar: B. Miss Li

"Om du lämnade mig nu" blev utgiven som singel den 20 augusti 2007. Den toppade den svenska singellistan. Den 16 september 2007 gick låten in på Svensktoppen, där den gick upp på förstaplatsen den 18 november 2007. Den fick en Grammis för "Årets låt 2007" och även en Rockbjörn för "Årets svenska låt 2007"

Låten blev nummer 2 på Trackslistans årslista för 2007 och nummer 42 på Trackslistans årslista för 2008. Den 22 april 2012 åkte den slutligen ut från Svensktoppen, efter 240 veckor.

Grattis på 50-årsdagen Lars Winnerbäck!!!

13 Vegamössan blev populär efter att skeppet Vega hade gjort sin expedition 1878 - 1880 genom Nordostpassagen. **Vem var expeditionens ledare?**

A. Adolf Erik Nordenskiöld

B. Fridtjof Nansen

C. Roald Amundsen

Nordenskiölds största projekt som polarforskare var otvivelaktigt Vega-expeditionen 1878–1880 då man med det ombyggda fångstfartyget Vega fullbordade Nordostpassagen d.v.s. kringseglade Asiens fastland norrifrån.

Fridtjof Nansen (1861–1930) skrev in sig i historieböckerna, när han 1888 blev den förste som korsade Grönlands inlandsis.

Amundsen är tillsammans med Fridtjof Nansen Norges mest ansedde upptäcktsresande. Han var den förste som lokaliserade den magnetiska sydpolen, den förste som seglade genom Nordvästpassagen

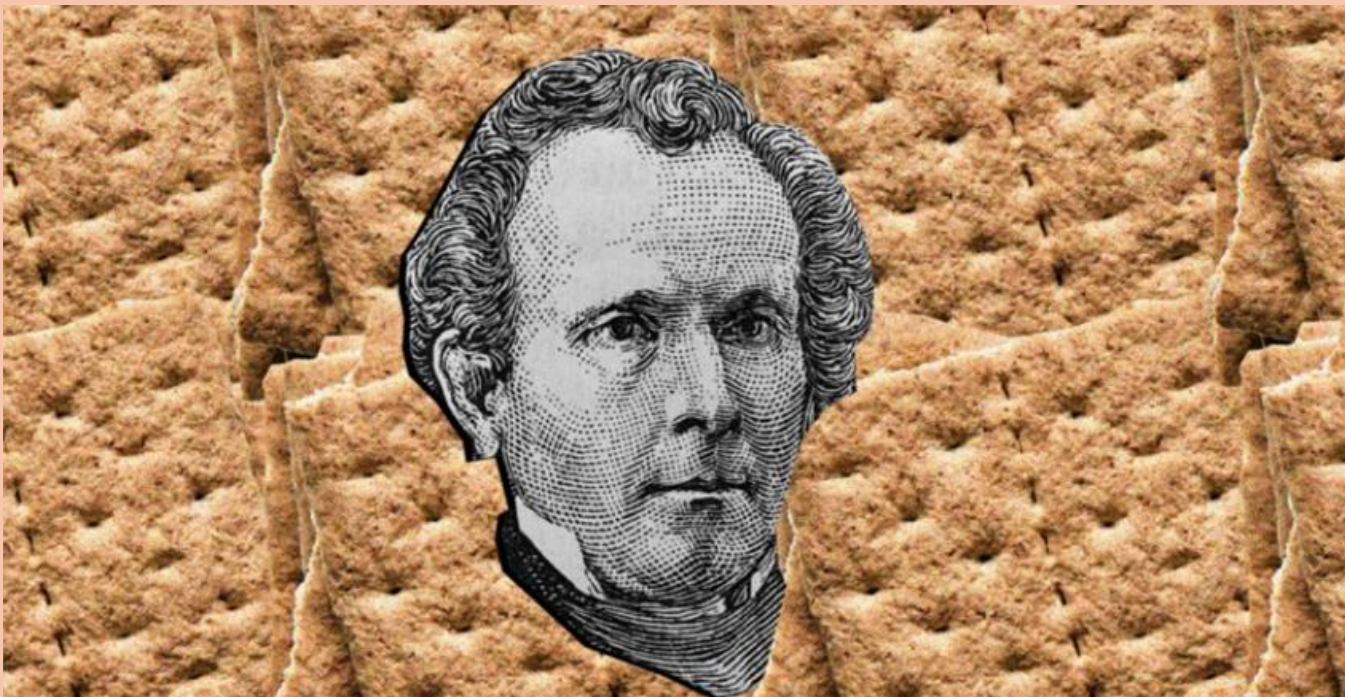

14 **Grahamsmjöl** och *grahamsbröd* är uppkallat efter Sylvester Graham. Grahamsmjölet är ett osiktat fullkornsmjöl av --- och är lämpligt till grövre brödtyper.
Från vilket sädesslag är Grahamsmjöl?

A. Korn

B. Råg

C. Vete

Grahamsmjöl kallas för en fullkornsprodukt, eftersom man vid tillverkningen av grahamsmjöl tar hand om hela vetekornet. Det finns två olika metoder att framställa det på. Det kan göras med hjälp av stenmalning, eller med malning i industriell valskvarn. I det förstnämnda mals hela sädesslaget mellan två stenar, och det som kommer ut är den färdiga produkten. Hur tätt stenarna ligger mot varandra avgör hur finmalet mjölet blir. I valskvarnen är det en längre process med vattenånga och separering av vetets olika delar, innan slutligen sammanblandning sker i önskade proportioner.

15 2024 hölls hittills Sveriges största rättegång i ett miljöbrott. Sammanlagt var 11 personer åtalade i det så kallade Think-Pink målet. Vilket namn är huvudpersonen i företaget Think Pink mest känd för?

A. Bella Nilsson

B. Stella Olsson

C. Nilla Persson

15 Rätt svar: A. Bella Nilsson

Bella Nilsson, efter namnändringar *Fariba Juliette Jennifer Vancor*, ursprungligen *Isabella Khatibi Ghabagh Tabeh*, född 15 december 1969 i Teheran, är en svensk företagare i avfallsbranschen. Hennes företag Think Pinks verksamhet ledde 2025 till att hon befanns skyldig för grovt miljöbrott.

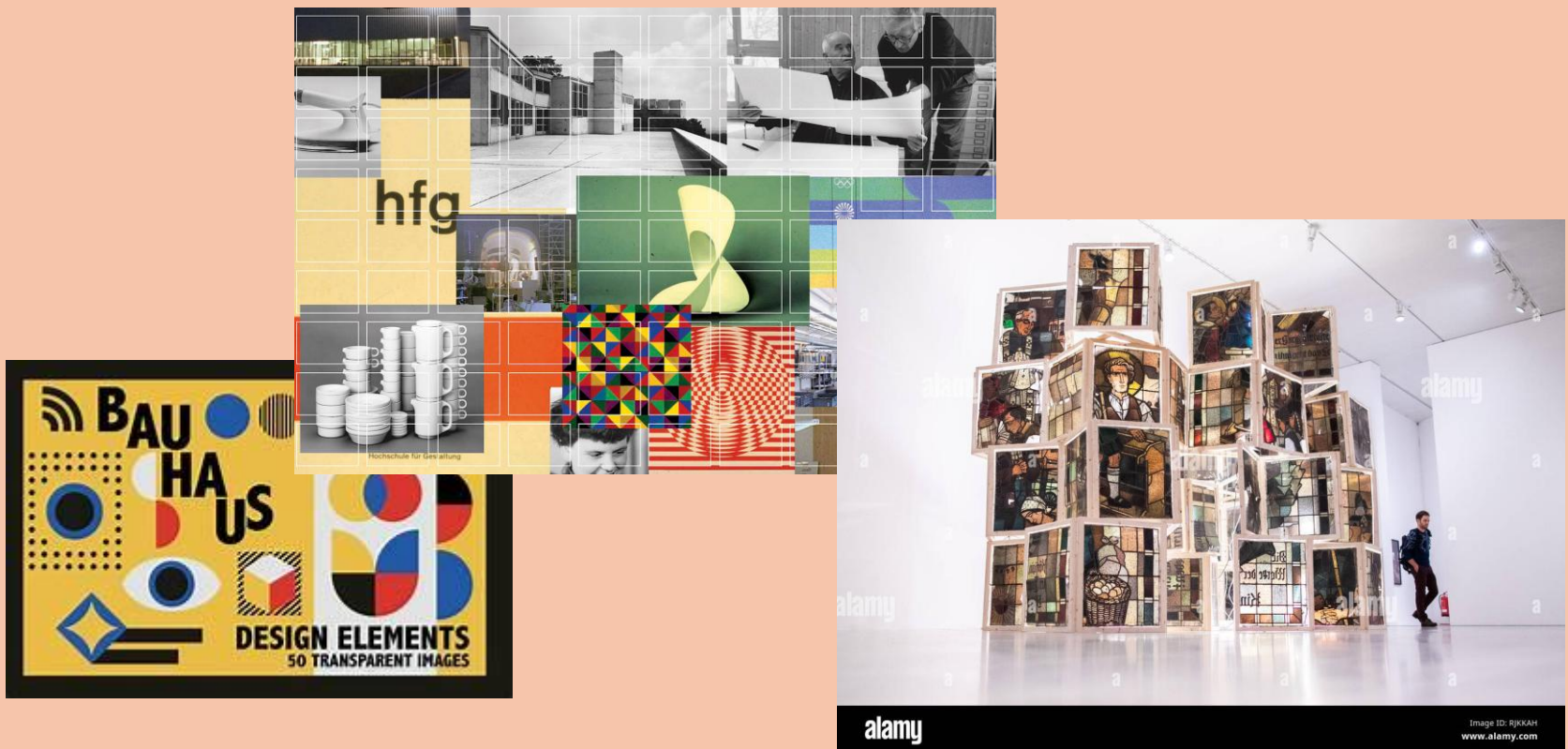
Den 28 december 2023 åtalades Bella Nilsson och ytterligare tio personer inom Think Pink för inblandning i grovt miljöbrott. Anklagelsen gällde 200 000 ton avfall och förundersökningen var på 45 000 sidor.

16 Vilken tysk designskola, som grundades 1919, är känd för att ha haft en stor inverkan på modern arkitektur, konst och design?

A. Bauhaus

B. HfG Ulm

C. Kunstakademie Düsseldorf

16 Rätt svar: A. Bauhaus

Bauhaus var en skola för konsthantverk, formgivning och arkitektur i Tyskland 1919–1933. Bauhaus har haft stort inflytande på modern konst och arkitektur samt kan ses som en föregångare till funktionalismen. Skolans huvudsakliga inriktning var arkitekturutbildning, men den hade även avdelningar för utbildning inom konst.

17 Många ord dyker inte upp så ofta och då är det inte så konstigt att få tänka till vad de betyder.
Vad är ett exempel på en toponym

A. Örn

B. Stad

C. Molninformation

17 Rätt svar: B. Stad

Vi känner till en synonym till toponym. Ordet toponym är synonymt med ortnamn och kan beskrivas som *"ett namn på en (geografisk) plats, geografiskt egennamn"*.

Topony'm (en bildning till grekiska to'pos 'plats' och o'nyma, o'noma 'namn')

18 Hur många ton vägde
Kirunas kyrka vid flytten ?
Svar i ton med en decimal

18 Rätt svar: 672,4 ton

- Kirunas kyrka, som flyttades i augusti, vägde in hela 672,4 ton. Lyssnare bjöds in att gissa vikten och Jan Roth kom närmast med sin gissning på 672 ton.
- Janne, som besiktar traverser i sitt arbete, hade erfarenhet av att bedöma tunga vikter men medgav att det var en chansning.
- Flytten av kyrkan är en del av den omfattande stadsomvandlingen i Kiruna.

Radio P4 Norrbotten

Välkommen till nästa frågesport i
Tvååkers Medborgarhus
Söndagen den 23 november

Hälsar
Grimeton och Rolfstorps
Hembygdsföreningar